

Utdrag ur lagar och förordningar rörande adoption

Socialtjänstlag (2001:453)

-----

5 kap. Särskilda bestämmelser för olika grupper

Barn och unga

1 § Socialnämnden skall

- verka för att barn och ungdom växer upp under trygga och goda förhållanden,
- i nära samarbete med hemmen främja en allsidig personlighetsutveckling och en gynnsam fysisk och social utveckling hos barn och ungdom,
- med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och ungdom som har visat tecken till en ogynnsam utveckling,
- aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och ungdom av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel samt dopningsmedel,
- i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och ungdom som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om hänsynen till den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet,
- i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ett mål eller ärende om vårdnad, boende, umgänge eller adoption har avgjorts,
- i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört.

-----

6 kap. Vård i familjehem och i hem för vård eller boende

Särskilda bestämmelser om mottagande av barn

-----

6 § Ett barn får inte utan socialnämndens medgivande eller beslut om vård tas emot för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem som inte tillhör någon av föräldrarna eller någon annan som har vårdnaden om honom eller henne.

Socialnämnden får inte lämna medgivande eller fatta beslut om vård utan att förhållandena i det enskilda hemmet och förutsättningarna för vård i hemmet är utredda av socialnämnd. Om nämndens prövning gäller ett hem i en annan kommun, skall nämnden informera och samråda med den kommunen innan den fattar sitt beslut.

Socialnämnden får inte placera ett barn i ett sådant enskilt hem som vid upprepade tillfällen tar emot barn för tillfällig vård och fostran (jourhem) om inte förhållandena i det enskilda hemmet och förutsättningarna för vård i det är utredda av socialnämnd.

Om det inte finns särskilda skäl får ett barn vårdas i ett jourhem i högst i två månader efter det att socialnämndens utredning enligt 11 kap. 2 § om ingripande till barnets skydd eller stöd avslutats.

7 § Socialnämnden skall i fråga om de barn som avses i 6 §

- medverka till att de får god vård och fostran och i övrigt gynnsamma uppväxtförhållanden,

- verka för att de får lämplig utbildning,
- lämna vårdnadshavarna och dem som vårdar sådana barn råd, stöd och annan hjälp som de behöver.

8 § Vårdas ett barn med stöd av denna lag i ett annat hem än det egna, skall socialnämnden minst en gång var sjätte månad överväga om vården fortfarande behövs.

När barnet har varit placerat i samma familjehem under tre år från det att placeringen verkställdes, skall socialnämnden särskilt överväga om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap. 8 § föräldrabalken.

9 § Ett medgivande enligt 6 § att ta emot ett barn för stadigvarande vård och fostran meddelas av socialnämnden i vårdnadshavarens hemkommun.

Den nämnd som har lämnat medgivande enligt 6 § fullgör skyldigheterna enligt 7 §.

10 § Enskilda personer eller sammanslutningar får inte bedriva verksamhet som syftar till att förmedla barn till hem som avses i 6 §.

Internationella adoptioner

12 § Ett barn med hemvist utomlands får inte utan socialnämndens medgivande tas emot i syfte att adopteras av någon som inte är barnets förälder eller har vårdnaden om barnet. Medgivande skall inhämtas innan barnet lämnar det land där det har sitt hemvist.

Medgivande får lämnas endast om den sökande är lämpad att adoptera. Vid den bedömningen skall särskild hänsyn tas till sökandens kunskaper och insikter om adoptivbarn och deras behov och den planerade adoptionens innebörd, sökandens ålder, hälsotillstånd, personliga egenskaper och sociala nätverk. Sökanden skall vidare ha deltagit i av kommunen anvisad föräldrautbildning inför adoption.

Om sökanden har adopterat barn från utlandet tidigare får medgivande lämnas även om han eller hon inte har deltagit i föräldrautbildning.

Medgivandet upphör att gälla om inte barnet har tagits emot i hemmet inom två år från det medgivandet lämnades.

13 § Den eller de som vill adoptera är skyldiga att anmäla till socialnämnden om deras omständigheter ändras mer väsentligt under den tid medgivandet gäller. Medgivandet skall återkallas, om förutsättningarna för det inte längre finns. Medgivandet kan återkallas även när barnet har tagits emot av den eller de som vill adoptera, om en fortsatt vistelse hos dem inte vore förenlig med barnets bästa.

14 § När ett visst barn har föreslagits för adoption, skall socialnämnden skyndsamt och senast inom två veckor från det att den eller de som vill adoptera kommit in med en anmälan om detta pröva om samtycke skall ges till att adoptionsförfarandet får fortsätta. Om det är fråga om ett adoptionsförfarande som omfattas av lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, skall därvid 3 § i den lagen tillämpas. Den tid inom vilken prövning skall ske får förlängas om det finns synnerliga skäl.

15 § Ett medgivande enligt 12 § att ta emot ett barn med hemvist utomlands i syfte att adoptera det och ett samtycke enligt 14 § till att adoptionsförfarandet får fortsätta meddelas av socialnämnden i den eller de sökandes hemkommun.

I de fall samtycke enligt 14 § lämnats av socialnämnden i en annan kommun fullgör istället den nämnden skyldigheterna enligt 7 §.

16 § Om rätt för auktoriserade sammanslutningar att i vissa fall förmedla barn från utlandet för adoption finns bestämmelser i lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling.

-----
8 kap. Avgifter

-----

2 § För familjerådgivning, verksamhet för barn och ungdom enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär, föräldrautbildning inför adoption, hemtjänst, dagverksamhet, bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken eller för annan liknande social tjänst får kommunen ta ut skäliga avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader.

I fråga om avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende finns ytterligare bestämmelser i 3–9 §§.

-----

14 kap. Anmälan om missförhållanden

1 § Var och en som får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd bör anmäla detta till nämnden.

Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter. Sådan anmälningsskyldighet gäller också dem som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet som berör barn och unga eller annan yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet inom hälso- och sjukvården eller på socialtjänstens område. För familjerådgivning gäller i stället vad som sägs i tredje stycket.

De som är verksamma inom familjerådgivning är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om att ett barn utnyttjas sexuellt eller utsätts för fysisk eller psykisk misshandel i hemmet.

Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i andra stycket är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av skydd.

Om anmälan från Barnombudsmannen gäller bestämmelserna i 7 § lagen (1993:335) om Barnombudsman.

2 § Var och en som är verksam inom omsorger om äldre personer eller personer med funktionshinder skall vaka över att dessa får god omvårdnad och lever under trygga förhållanden. Den som uppmärksammar eller får kännedom om ett allvarligt missförhållande i omsorgerna om någon enskild skall genast anmäla detta till socialnämnden. Om inte missförhållandet avhjälpas utan dröjsmål, skall nämnden anmäla förhållandet till tillsynsmyndigheten. Anmälningsskyldigheten gäller också den som handlägger ärenden enligt denna lag.

Första stycket gäller även inom motsvarande yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet. Anmälan skall göras till den som är ansvarig för verksamheten. Den ansvarige är skyldig att utan dröjsmål avhjälpa missförhållandet eller anmäla detta till tillsynsmyndigheten.

-----

16 kap. Övriga bestämmelser

Överklagande av beslut

3 § Socialnämndens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om nämnden har meddelat beslut i fråga om

- ansökan enligt 2 a kap. 8 §,
- bistånd enligt 4 kap. 1 §,
- vägran eller nedsättning av fortsatt försörjningsstöd enligt 4 kap. 5 §,
- förbud eller begränsning enligt 5 kap. 2 §,
- medgivande enligt 6 kap. 6 §,
- medgivande enligt 6 kap. 12 §,
- återkallelse av medgivande enligt 6 kap. 13 §,
- samtycke enligt 6 kap. 14 §, eller
- avgifter eller förbehållsbelopp enligt 8 kap. 4–9 §§.

Beslut i frågor som avses i första stycket gäller omedelbart. En länsrätt eller kammarrätt får dock förordna att dess beslut skall verkställas först sedan det har vunnit laga kraft.

-----

5 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut enligt denna lag.

Böter

6 § Till böter döms den som

- överträder ett förbud eller en begränsning som har meddelats med stöd av 5 kap. 2 §,
- åsidosätter någon av bestämmelserna i 6 kap. 6 § första stycket eller 12 § första stycket, eller, om inte gärningen är belagd med straff i lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling, 10 §,
- utan tillstånd driver sådan verksamhet som avses i 7 kap. 1 §,
- i strid mot ett förbud som har meddelats enligt 13 kap. 6 § fortsätter verksamheten.

Allmänt åtal får väckas endast efter medgivande av socialnämnden, länsstyrelsen eller Socialstyrelsen.

Föräldrabalk (1949:381)

-----

4 kap. Om adoption

1 § Man eller kvinna, som fyllt tjugufem år, må med rättens tillstånd antaga adoptivbarn. Rätt att antaga adoptivbarn tillkommer även den som fyllt aderton men ej tjugufem år, om adoptionen avser eget barn, makes barn eller makes adoptivbarn eller om synnerliga skäl eljest föreligga.

2 § Upphäv

3 § Makar får inte adoptera annat än gemensamt. Den ena maken får dock ensam anta adoptivbarn, om den andre vistas på okänd ort eller lider av en allvarlig psykisk störning. Den ena maken får också annars med den andres samtycke adoptera dennes barn eller adoptivbarn eller eget barn.

4 § Andra än makar må ej gemensamt antaga adoptivbarn.

5 § Den som har fyllt tolv år får inte adopteras utan eget samtycke.

Sådant samtycke behövs dock inte, om den som skall adopteras

1. är under sexton år och det skulle skada honom eller henne att bli tillfrågad, eller

2. är varaktigt förhindrad att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller på grund av något annat liknande förhållande.

5 a § Den som inte har fyllt arton år får ej adopteras utan föräldrarnas samtycke. Moderns samtycke skall ha lämnats sedan hon har återhämtat sig tillräckligt efter nedkomsten. Vid adoption av någon annans adoptivbarn skall i stället samtycke inhämtas från barnets adoptivföräldrar eller, om en adoptivförälder är gift med någon av barnets föräldrar, från båda dessa makar.

Samtycke enligt första stycket behövs inte av den som lider av en allvarlig psykisk störning, är utan del i vårdnaden eller befinner sig på okänd ort. Är detta fallet ifråga om var och en av dem som enligt första stycket skall samtycka till adoptionen, skall i stället samtycke inhämtas från särskilt förordnad vårdnadshavare för barnet.

6 § Rätten skall pröva om det är lämpligt att adoptionen äger rum. Tillstånd får ges endast om adoptionen är till fördel för barnet samt sökanden har uppfostrat barnet eller vill uppfostra det eller det annars med hänsyn till det personliga förhållandet mellan sökanden och barnet finns särskild anledning till adoptionen. Vid bedömningen av om det är lämpligt att adoptionen äger rum skall rätten, även när barnets samtycke inte behövs, ta hänsyn till barnets vilja med beaktande av barnets ålder och mognad.

Ansökningen får inte bifallas, om det från någon sida har getts eller utlovats ersättning eller om det har avtalats om bidrag till barnets underhåll. Underhållsbidrag i form av engångsbelopp är dock inte hinder för tillstånd till adoptionen, om beloppet har inbetalts till socialnämnden i den kommun där adoptanten är folkbokförd eller om det till nämnden har utfärdats en förbindelse på beloppet, vilken har godkänts av sökanden och nämnden. För det belopp som har inbetalts till nämnden skall genom dess försorg hos en försäkringsgivare inköpas en efter underhållsskyldigheten anpassad livränta åt barnet, om inte avtalet hindrar det eller nämnden finner att beloppet kan användas på något annat lämpligt sätt för barnets underhåll.

Ett avtal om ersättning eller underhåll, som borde ha medfört att ansökningen avsågs om rätten hade känt till avtalet, är utan verkan även om ansökningen bifalls.

7 § När det gäller adoptivbarnets ställning i förhållande till adoptanten och dennes släktingar upphör all verkan av adoptionen, om adoptivbarnet adopteras av annan än adoptantens make.

8 § Vid tillämpning av bestämmelse i lag eller annan författning som tillägger släktskap eller svågerlag rättslig betydelse skall adoptivbarn anses som adoptantens barn och icke som barn till sina biologiska föräldrar. Har make adopterat andre makens barn eller adoptivbarn, skall dock barnet anses som makarnas gemensamma.

Första stycket gäller ej, om annat är särskilt föreskrivet eller följer av rättsförhållandets natur.

9 § Laga domstol i ärende om antagande av adoptivbarn är rätten i den ort där adoptanten har sitt hemvist. Finns ej behörig domstol enligt vad som nu har sagts, upptages ärendet av Stockholms tingsrätt.

10 § I ärenden om adoption skall rätten inhämta upplysningar om barnet och sökanden samt huruvida ersättning eller bidrag till barnets underhåll har lämnats eller utlovats. Har barnet inte fyllt arton år, skall yttrande inhämtas från socialnämnden i den kommun där sökanden är folkbokförd och från socialnämnden i den kommun där den som har vårdnaden om barnet är folkbokförd.

Socialnämnden i den kommun där sökanden är folkbokförd skall, om det inte är olämpligt, söka

klarlägga barnets inställning och redovisa den för rätten.

Fader eller moder, vars samtycke till adoptionen inte krävs, skall ändå höras, om det kan ske. Vid adoption av adoptivbarn skall vad nu sagts i stället gälla adoptanten eller, om en make adopterat den andra makens barn, var och en av makarna. Finns en särskild förmyndare vars samtycke inte krävs, skall även han eller hon höras.

11 § Mot rättens beslut i ärende om antagande av adoptivbarn får talan fullföljas av sökanden eller den som skall höras i ärendet.

Lag (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption

1 § Ansökan om adoption upptages av svensk domstol, om den eller de sökande har svenskt medborgarskap eller har hemvist här i riket eller om Konungen medgivit att ansökningen prövas.

2 § Ansökan om adoption prövas enligt svensk lag.

Avser ansökningen barn under aderton år, skall särskilt beaktas, huruvida sökande eller barnet genom medborgarskap eller hemvist eller på annat sätt har anknytning till främmande stat och det skulle medföra avsevärd olägenhet för barnet, om adoptionen ej blir gällande där.

Rätten skall inhämta yttrande från Migrationsverket, när den som adoptionen avser är utomnordisk medborgare och tolv år eller äldre.

3 § Beslut om adoption som meddelats i främmande stat gäller här i riket, om den eller de sökande var medborgare eller hade hemvist i den främmande staten när beslutet meddelades samt, i fall då adoptivbarnet var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige, adoptionen godkänts av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer kan även i annat fall förordna, att ett utomlands meddelat beslut om adoption skall gälla här i riket.

4 § När beslut om adoption som meddelats i främmande stat skall gälla här i riket, anses adoptivbarnet som adoptantens barn i äktenskap i fråga om vårdnad, förmyndarskap och underhåll.

I fråga om arvsrätt i adoptivförhållanden gäller vad som i allmänhet är föreskrivet om tillämplig lag beträffande rätten till arv, oavsett vilken lag som tillämpats vid adoptionen. Har denna ägt rum här i riket, anses dock adoptivbarnet alltid som adoptantens barn i äktenskap.

I fall då adoptivbarn ej har arvsrätt efter adoptanten kan efter vad som finnes skäligt bestämmas att bidrag till barnets underhåll skall utgå av behållningen i adoptantens dödsbo.

5 § Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer kan meddela föreskrifter om den utredning som skall äga rum i ärende som avses i denna lag.

6 § Beslut om adoption som meddelats i främmande stat får ej tilläggas giltighet i Sverige, om detta skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen här i riket.

7 § I den mån det påkallas till uppfyllande av Sveriges förpliktelser enligt avtal med främmande stat kan Konungen meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna i denna lag.

Förordning (1976:834) om prövning av utländskt beslut om adoption

1 § Har i främmande stat meddelats beslut om adoption av en svensk medborgare eller av någon som hade hemvist i Sverige, prövar Myndigheten för internationella adoptionsfrågor fråga om godkännande enligt 3 § första stycket lagen (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption.

Myndigheten prövar även fråga om förordnande att ett utomlands meddelat beslut om adoption i annat fall än som avses i 3 § första stycket nämnda lag skall gälla här i riket.

2 § Myndighetens beslut överklagas hos regeringen genom besvär.

3 § Har Myndigheten för internationella adoptionsfrågor godkänt ett beslut om adoption som har meddelats i främmande stat eller har myndigheten förordnat att ett sådant beslut skall gälla här i riket, skall meddelande om beslutet sändas i enlighet med vad som gäller för domstol enligt 2 § förordningen (1949:661) om skyldighet för domstol att lämna uppgifter i mål och ärenden enligt föräldrabalken m.m.

Lag (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner

1 § Den i Haag den 29 maj 1993 antagna konventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner skall i originaltexternas lydelse gälla som lag här i landet. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

Originaltexterna finns tillsammans med en svensk översättning intagna som bilaga till denna lag. *(Endast den svenska översättningen är medtagen i detta utdrag.)*

2 § Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA) är centralmyndighet enligt konventionen och fullgör de uppgifter som ankommer på en sådan myndighet, om inte något annat följer av lag eller annan författning.

MIA utfärdar intyg enligt artikel 23 i konventionen när adoptionen har ägt rum i Sverige eller när ett utländskt adoptionsbeslut har omvandlats här i landet enligt artikel 27 i konventionen och 5 § denna lag.

3 § Ansökningar som avses i artikel 14 i konventionen skall göras hos socialnämnden i sökandens eller sökandenas hemkommun.

Socialnämnden skall

- a) sammanställa rapporter enligt artikel 15.1 i konventionen,
- b) pröva frågor om samtycke enligt artikel 17.c i konventionen,
- c) vidta åtgärder enligt artikel 21 i konventionen.

I 6 kap 12-15 §§ socialtjänstlagen (2001:453) finns bestämmelser om att socialnämnden prövar frågor om medgivande att i adoptionssyfte ta emot barn med hemvist utomlands.

4 § Om en auktoriserad sammanslutning har anlåtats för förmedling av adoption, skall sammanslutningen

- a) i enlighet med artikel 15.2 i konventionen överlämna rapporter som avses i artikel 15.1,
- b) i enlighet med artikel 16.2 i konventionen ta emot rapporter som avses i artikel 16.1,
- c) vidta åtgärder som enligt artiklarna 18-20 i konventionen ankommer på centralmyndigheten.

5 § När en adoption som enligt konventionen erkänns i Sverige har beviljats i ursprungsstaten utan att det rättsliga förhållandet mellan barnet och dess ursprungliga familj har upphört, får adoptionen omvandlas till en adoption med den verkan som anges i 4 kap. 8 § föräldrabalken. Omvandling får ske

endast om de samtycken som avses i artikel 27.1 b i konventionen och i 4 kap. 5 § föräldrabalken har lämnats.

Allmän domstol beslutar om sådan omvandling på ansökan av adoptanten eller adoptanterna.

6 § När ett barn uppehåller sig i ett land som flykting eller i en flyktingliknande situation anses barnet vid tillämpning av denna lag ha sitt hemvist i det landet.

Bilaga

Konvention om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner

De stater, som har undertecknat denna konvention,

som erkänner att barn för att kunna uppnå en fullständig och harmonisk utveckling av sin personlighet bör växa upp i en familjemiljö, i en omgivning av lycka, kärlek och förståelse, som erinrar om att varje stat som ett prioriterat mål bör vidta lämpliga åtgärder för att göra det möjligt för barn att stanna kvar i sin ursprungsfamiljs vård,

som erkänner att ett barn som inte kan erhålla en lämplig familj i sin ursprungsstat kan erbjudas fördelen av en varaktig familj genom internationell adoption,

som är övertygade om nödvändigheten av att vidta åtgärder för att säkerställa att internationella adoptioner genomförs med beaktande av barnets bästa och med hänsyn till dess grundläggande rättigheter och för att förhindra bortförande av, försäljning av eller handel med barn,

som önskar utarbeta gemensamma bestämmelser i detta syfte, med beaktande av de principer som finns upptagna i internationella instrument, i synnerhet i Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989 och Förenta Nationernas förklaring om sociala och rättsliga principer rörande skydd av och omsorg om barn, särskilt med hänsyn till nationell och internationell placering i fosterhem och adoption (Generalförsamlingens resolution nr 41/85, av den 3 december 1986),

har kommit överens om följande bestämmelser —

KAPITEL I - KONVENTIONENS TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Artikel 1

Ändamålet med denna konvention är att

- a) upprätta garantier för att säkerställa att internationella adoptioner sker med beaktande av barnets bästa och med respekt för dess grundläggande rättigheter såsom dessa erkänns i internationell rätt,
- b) upprätta ett system för samarbete bland de fördragsslutande staterna för att säkerställa att dessa garantier beaktas och därigenom förhindra bortförande av, försäljning av eller handel med barn,
- c) säkerställa att de adoptioner som genomförs i enlighet med konventionen erkänns av de fördragsslutande staterna.

Artikel 2

1. Denna konvention skall tillämpas då ett barn med hemvist i en fördragsslutande stat (ursprungsstaten) har överflyttats, överflyttas eller kommer att överflyttas till en annan fördragsslutande stat (den mottagande staten), antingen efter adoption i ursprungsstaten av makar eller av en person med hemvist i den mottagande staten, eller för en sådan adoption i den mottagande staten eller i ursprungsstaten.

2. Konventionen omfattar endast adoptioner som skapar ett varaktigt föräldra-barnförhållande.

Artikel 3

Denna konvention upphör att gälla om de samtycken som anges i artikel 17.c inte har lämnats innan barnet uppnår arton års ålder.

KAPITEL II - VILLKOR FÖR INTERNATIONELLA ADOPTIONER

Artikel 4

En adoption inom konventionens tillämpningsområde skall äga rum endast om de behöriga myndigheterna i ursprungsstaten har

- a) fastställt att barnet kan adopteras,
- b) beslutat att en internationell adoption är till barnets bästa, efter det att möjligheten att placera barnet inom ursprungsstaten vederbörligen har beaktats,
- c) säkerställt att

- 1) de personer, institutioner och myndigheter som skall ge sitt samtycke till adoption har fått den rådgivning som behövs och vederbörligen underrättats om verkningarna av sina samtycken, framför allt om huruvida en adoption kommer att leda till att det rättsliga förhållandet mellan barnet och dess ursprungsfamilj upphör eller inte,
- 2) sådana personer, institutioner och myndigheter frivilligt har gett sitt samtycke i föreskriven rättslig form och att samtycket uttryckts eller bestyrkts i skrift,
- 3) samtyckena inte har åstadkommits genom betalning eller genom ersättning av något slag och inte har återkallats, och
- 4) moderns samtycke, där sådant krävs, har getts först efter barnets födelse, samt

d) med hänsyn till barnets ålder och mognad säkerställt att

- 1) barnet har fått rådgivning och vederbörligen informerats om verkningarna av adoptionen och av sitt samtycke till adoptionen i de fall då sådant samtycke krävs,
- 2) hänsyn har tagits till barnets önskemål och mening,
- 3) barnets samtycke till adoptionen, där sådant samtycke krävs, har getts frivilligt i föreskriven rättslig form och har uttryckts eller bestyrkts i skrift,
- 4) sådant samtycke inte har åstadkommits genom betalning eller ersättning av något slag.

Artikel 5

En adoption inom konventionens tillämpningsområde skall ske endast om den mottagande statens behöriga myndigheter har

- a) fastställt att de tilltänkta adoptivföräldrarna är behöriga och lämpade att adoptera,
- b) säkerställt att de tilltänkta adoptivföräldrarna har fått den rådgivning som kan vara nödvändig, och
- c) fastställt att barnet har eller kommer att få tillstånd att resa in i och stadigvarande bosätta sig i den staten.

KAPITEL III - CENTRALMYNDIGHETER OCH AUKTORISERADE SAMMANSLUTNINGAR

Artikel 6

1. Varje fördragsslutande stat skall utse en centralmyndighet som skall ha till uppgift att fullgöra de skyldigheter som åläggs sådana myndigheter enligt denna konvention.

2. Federala stater, stater med mer än ett rättssystem eller stater som har autonoma territoriella enheter har frihet att utse fler än en centralmyndighet och att ange den territoriella eller den personliga omfattningen av deras befogenheter. Om en stat har utsett fler än en centralmyndighet skall den ange

den centralmyndighet till vilken meddelanden kan sändas för vidarebefordran till behörig centralmyndighet inom den staten.

Artikel 7

1. Centralmyndigheterna skall samarbeta med varandra och främja samarbetet mellan de behöriga myndigheterna i sina stater för att skydda barn och för att uppnå de övriga målen med denna konvention.

2. De skall själva vidta alla lämpliga åtgärder i syfte att —

- a) tillhandahålla upplysningar om de lagar i deras stater som rör adoption samt andra allmänna upplysningar, såsom statistik och standardformulär,
- b) hålla varandra underrättade om hur konventionen fungerar och, så långt möjligt, undanröja varje hinder för dess tillämpning.

Artikel 8

Centralmyndigheter skall, direkt eller genom offentliga organ, vidta alla lämpliga åtgärder för att förhindra otillbörlig ekonomisk eller annan vinst i samband med en adoption och för att förhindra tillvägagångssätt som strider mot konventionens syften.

Artikel 9

Centralmyndigheterna skall, direkt eller genom offentliga organ eller andra i staten auktoriserade sammanslutningar, vidta alla lämpliga åtgärder för att framför allt —

- a) samla in, bevara och utbyta information om barnets och de tilltänkta adoptivföräldrarnas situation, i den omfattning som krävs för att fullfölja adoptionen,
- b) underlätta och följa ärendet samt verka för en snabb behandling av det i syfte att adoptionen skall bli genomförd,
- c) i sina stater främja rådgivning i adoptionsfrågor och möjligheter till hjälp och stöd efter adoption,
- d) förse varandra med allmänna utvärderingsrapporter om erfarenheterna av internationella adoptioner,
- e) så långt deras staters lagar medger det besvara välmotiverade framställningar från andra centralmyndigheter eller offentliga organ om att få information i ett visst adoptionsärende.

Artikel 10

Auktorisation får beviljas och innehas endast av sammanslutningar som kan visa att de har erforderlig kompetens att genomföra de uppdrag som kan komma att anförtros dem.

Artikel 11

En auktoriserad sammanslutning skall —

- a) bedriva endast icke vinstgivande verksamhet i enlighet med de villkor och inom ramen för sådana begränsningar som fastställs av de behöriga myndigheterna i auktorisationsstaten,
- b) ledas och bemannas av personer som genom sina etiska normer och sin utbildning eller erfarenhet är kvalificerade att arbeta inom området för internationella adoptioner, och
- c) vara föremål för tillsyn av statens behöriga myndigheter vad gäller dess sammansättning, verksamhet och finansiella situation.

Artikel 12

En sammanslutning som har auktoriserats i en fördragsslutande stat får verka i en annan fördragsslutande stat endast om de båda staternas behöriga myndigheter har gett sitt tillstånd till det.

Artikel 13

Varje fördragsslutande stat skall lämna uppgift till Haagkonferensens för internationell privaträtt permanenta byrå om utsedda centralmyndigheter och, där så är lämpligt, omfattningen av deras befogenheter samt om namn och adress på de auktoriserade sammanslutningarna.

KAPITEL IV - PROCEDURREGLER VID INTERNATIONELL ADOPTION

Artikel 14

Personer med hemvist i en fördragsslutande stat som önskar adoptera ett barn med hemvist i en annan fördragsslutande stat skall ansöka hos centralmyndigheten i den stat där de har sitt hemvist.

Artikel 15

1. Om centralmyndigheten i den mottagande staten är övertygad om att de sökande är behöriga och lämpade att adoptera, skall den sammanställa en rapport som innefattar upplysningar om deras identitet, behörighet och lämplighet att adoptera, bakgrund, familjeförhållanden och sjukdomshistoria, sociala miljö, motiv till adoption, förmåga att ikläda sig ansvaret för en internationell adoption, samt uppgifter om vilka barn som de skulle vara kvalificerade att ta hand om.

2. Den skall överlämna rapporten till centralmyndigheten i ursprungsstaten.

Artikel 16

1. Om centralmyndigheten i ursprungsstaten har kommit fram till att barnet är tillgängligt för adoption skall den —

a) sammanställa en rapport innefattande upplysningar om barnets identitet, tillgänglighet för adoption, bakgrund, sociala miljö och familjehistoria samt om barnets och dess familjs sjukdomshistoria, och barnets särskilda behov,

b) ta vederbörlig hänsyn till barnets uppfostran samt till dess etniska, religiösa och kulturella bakgrund,

c) säkerställa att samtycken har erhållits i enlighet med artikel 4, och

d) fastställa, framför allt på grundval av rapporterna rörande barnet och de tilltänkta adoptivföräldrarna, huruvida den tänkta placeringen är till barnets bästa.

2. Den skall till centralmyndigheten i den mottagande staten överlämna sin rapport om barnet, och bevis om att nödvändiga samtycken har erhållits samt redovisa skälen för beslutet om placering, och därvid vara noga med att inte avslöja moderns och faderns identitet, om deras identitet inte får röjas i ursprungsstaten.

Artikel 17

Ett beslut i ursprungsstaten om att ett barn skall överlämnas för vård hos tilltänkta adoptivföräldrar får fattas endast om —

a) centralmyndigheten i den staten har säkerställt att de tilltänkta adoptivföräldrarna samtycker,

b) centralmyndigheten i den mottagande staten har godkänt ett sådant beslut förutsatt att den statens lag eller centralmyndigheten i ursprungsstaten kräver sådant godkännande,

c) centralmyndigheterna i båda staterna har samtyckt till att adoptionsförfarandet får fortskrida, och

d) det i enlighet med artikel 5 har fastställts att de tilltänkta adoptivföräldrarna är behöriga och lämpade att adoptera samt att barnet har eller kommer att få tillstånd att resa in i och stadigvarande bosätta sig i den mottagande staten.

Artikel 18

Centralmyndigheterna i båda staterna skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att barnet skall få

tillstånd att lämna ursprungsstaten och att resa in i och stadigvarande bosätta sig i den mottagande staten.

Artikel 19

- 1.** Överflyttning av barnet till den mottagande staten får genomföras endast om kraven enligt artikel 17 har uppfyllts.
- 2.** Centralmyndigheterna i båda staterna skall säkerställa att överflyttningen sker på ett säkert och lämpligt sätt och om möjligt i sällskap med adoptivföräldrarna eller de tilltänkta adoptivföräldrarna.
- 3.** Om överflyttning av barnet inte sker, skall de rapporter som avses i artiklarna 15 och 16 återlämnas till de myndigheter som har vidarebefordrat dem.

Artikel 20

Centralmyndigheterna skall hålla varandra underrättade om adoptionsförfarandet och de åtgärder som har vidtagits för att genomföra det samt, i de fall då en provotid krävs, hur placeringen utvecklas.

Artikel 21

- 1.** I de fall då adoptionen skall äga rum efter att barnet har överflyttats till den mottagande staten och centralmyndigheten i den staten finner att en fortsatt placering av barnet hos de tilltänkta adoptivföräldrarna inte är till barnets bästa, skall centralmyndigheten vidta nödvändiga åtgärder för att skydda barnet, i synnerhet —
  - a) se till att barnet tas från de tilltänkta adoptivföräldrarna och ombesörja tillfällig vård,
  - b) i samråd med centralmyndigheten i ursprungsstaten utan dröjsmål ombesörja en ny placering av barnet med sikte på adoption eller, om detta inte är lämpligt, ombesörja en alternativ långsiktig vård; en adoption skall inte genomföras förrän centralmyndigheten i ursprungsstaten vederbörligen har informerats om de tilltänkta nya adoptivföräldrarna,
  - c) som sista utväg ombesörja att barnet återlämnas, om barnets intressen kräver det.
- 2.** Med beaktande framför allt av barnets ålder och mognad skall barnet höras och, när så är lämpligt, dess samtycke inhämtas avseende åtgärder som skall vidtas enligt denna artikel.

Artikel 22

- 1.** I den utsträckning som lagen i centralmyndighetens stat medger får en centralmyndighets uppgifter enligt detta kapitel utföras av offentliga organ eller av sammanslutningar som är auktoriserade enligt kapitel III.
- 2.** En fördragsslutande stat får avge en förklaring till depositarien för denna konvention att centralmyndighetens uppgifter enligt artiklarna 15 till 21 får utföras i den staten, i den utsträckning som lagen medger och under tillsyn av behöriga myndigheter i den staten, även av organ eller personer som —
  - a) uppfyller den statens krav på integritet, yrkeskompetens, erfarenhet och ansvar, och
  - b) är, genom sin etiska standard och genom utbildning eller erfarenhet, kvalificerade att arbeta inom området internationella adoptioner.
- 3.** En fördragsslutande stat som avger en förklaring enligt punkt 2 skall hålla Haagkonferensens för internationell privaträtt permanenta byrå underrättad om dessa organs och personers namn och adresser.
- 4.** En fördragsslutande stat får avge en förklaring till depositarien för denna konvention att adoptioner av barn med hemvist inom dess territorium endast får genomföras om centralmyndigheternas uppgifter utförs i enlighet med punkt 1.

5. Oavsett om någon förklaring har avgetts enligt punkt 2 skall de rapporter som avses i artiklarna 15 och 16 i samtliga fall sammanställas under centralmyndighetens eller andra organs eller sammanslutningars ansvar enligt punkt 1.

KAPITEL V - ERKÄNNANDE OCH VERKAN AV ADOPTIONEN

Artikel 23

1. En adoption som enligt intyg av den behöriga myndigheten i den stat där adoptionen har ägt rum har genomförts i enlighet med denna konvention skall erkännas i de övriga fördragsslutande staterna

omedelbart på grund av lag. Intyget skall innehålla uppgifter om när och av vem samtycken har lämnats enligt artikel 17.c.

2. Varje fördragsslutande stat skall vid tiden för undertecknande, ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning underrätta depositarien för denna konvention om vilken myndighet eller vilka myndigheter som har behörighet att utfärda intyg samt om sådan myndighets eller sådana myndigheters befogenheter. Den skall även underrätta depositarien om varje förändring som gäller utpekandet av sådana myndigheter.

Artikel 24

En fördragsslutande stat kan vägra att erkänna en adoption endast om adoptionen är uppenbart oförenlig med grunderna för rättsordningen i den staten, med hänsyn tagen till barnets bästa.

Artikel 25

En fördragsslutande stat kan i en förklaring ställd till depositarien för denna konvention ange att den inte, enligt denna konvention, skall vara tvungen att erkänna adoptioner som genomförts i enlighet med en överenskommelse som ingåtts genom tillämpning av artikel 39.2.

Artikel 26

1. Erkännande av en adoption innefattar erkännande av

- a) det rättsliga föräldra-barnförhållandet mellan barnet och dess adoptivföräldrar,
- b) adoptivföräldrarnas föräldraansvar för barnet,
- c) att det tidigare rättsliga förhållandet mellan barnet och dess mor och far upphört, om adoptionen har denna verkan i den fördragsslutande stat där den ägde rum.

2. När en adoption medför att ett tidigare rättsligt föräldra-barnförhållande upphör, skall barnet i den mottagande staten och i varje annan fördragsslutande stat där adoptionen erkänns åtnjuta rättigheter som är likvärdiga med dem som i var och en av dessa stater följer av adoptioner med den angivna effekten.

3. Ovanstående punkter skall inte hindra tillämpningen av någon bestämmelse som är mer gynnsam för barnet och som är i kraft i den fördragsslutande stat som erkänner adoptionen.

Artikel 27

1. När en adoption som är beviljad i ursprungsstaten inte medför att ett tidigare rättsligt föräldra-barnförhållande upphör, kan adoptionen i den mottagande stat som erkänner den enligt konventionen omvandlas till en adoption med sådan verkan —

- a) om lagen i den mottagande staten medger detta, och
- b) om de samtycken som avses i artikel 4.c och 4.d har lämnats eller lämnas för en sådan adoption.

2. Artikel 23 skall tillämpas på det beslut som omvandlar adoptionen.

KAPITEL VI - ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 28

Denna konvention inverkar inte på någon ursprungsstats lag som föreskriver att adoption av ett barn med hemvist i den staten skall äga rum i den staten eller som förbjuder barnets placering i eller överföring till den mottagande staten före adoptionen.

Artikel 29

Någon kontakt mellan de tilltänkta adoptivföräldrarna och barnets föräldrar eller någon annan person som har barnet i sin vård får inte förekomma förrän kraven i artikel 4.a-c och artikel 5.a har uppfyllts, om inte adoptionen äger rum inom en familj eller kontakten är förenlig med de villkor som har uppställts av behörig myndighet i ursprungsstaten.

Artikel 30

- 1.** En fördragsslutande stats behöriga myndigheter skall säkerställa att de upplysningar om barnets ursprung som myndigheterna innehar bevaras, i synnerhet vad avser uppgifter om föräldrarnas identitet samt sjukdomshistoria.
- 2.** De skall säkerställa att barnet eller dess ombud har tillgång till sådan information, under lämplig vägledning, i den utsträckning som lagen i staten medger det.

Artikel 31

Utan att det påverkar artikel 30 skall personuppgifter som samlats in eller överlämnats enligt denna konvention, i synnerhet uppgifter som avses i artiklarna 15 och 16, endast användas i de syften för vilka de samlats in eller överlämnats.

Artikel 32

- 1.** Ingen får göra otillbörlig ekonomisk eller annan vinst i samband med internationell adoptionsverksamhet.
- 2.** Endast kostnader och utgifter, inbegripet rimliga yrkesmässiga arvoden till personer som medverkar vid adoptionen, får debiteras eller betalas.
- 3.** Ledning, administration och anställda i de sammanslutningar som medverkar vid en adoption får inte ta emot ersättning som är orimligt hög i förhållande till utförda tjänster.

Artikel 33

En behörig myndighet som finner att någon bestämmelse i denna konvention inte har beaktats eller att det finns en stor risk att den inte kommer att beaktas, skall omedelbart underrätta den egna statens centralmyndighet. Denna centralmyndighet ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas.

Artikel 34

Om den behöriga myndigheten i den stat som är mottagare av ett dokument kräver det, skall en översättning tillhandahållas med intyg att den överensstämmer med originalet. Om inget annat föreskrivs, skall de tilltänkta adoptivföräldrarna betala kostnaderna för en sådan översättning.

Artikel 35

De behöriga myndigheterna i de fördragsslutande staterna skall handlägga adoptionsfrågorna snabbt.

Artikel 36

I förhållande till en stat som i fråga om adoption har två eller flera rättssystem tillämpliga inom olika territoriella enheter skall —

- a) varje hänvisning till hemvist i den staten anses avse hemvistet inom en territoriell enhet i den staten,
- b) varje hänvisning till lagen i den staten anses avse gällande lag i den berörda territoriella enheten,
- c) varje hänvisning till behöriga myndigheter eller till offentliga organ i den staten anses avse sådana myndigheter som är bemyndigade att verka inom den berörda territoriella enheten,
- d) varje hänvisning till auktoriserade sammanslutningar i den staten anses avse sammanslutningar som är auktoriserade i den berörda territoriella enheten.

Artikel 37

I förhållande till en stat som i fråga om adoption har två eller flera rättssystem för olika befolkningsgrupper skall varje hänvisning till lagen i den staten anses avse det rättssystem som anges i den statens lag.

Artikel 38

En stat inom vilken olika territoriella enheter har sina egna regler om adoption skall inte vara förpliktad att tillämpa denna konvention, om en stat med ett enhetligt rättssystem inte skulle vara förpliktad till det.

Artikel 39

1. Denna konvention inverkar inte på något internationellt instrument som de fördragsslutande staterna är parter i och som innehåller bestämmelser om frågor som regleras i konventionen, såvida inte en motsatt förklaring avges av de stater som är parter i ett sådant instrument.

2. En fördragsslutande stat får ingå överenskommelser med en eller flera andra fördragsslutande stater i syfte att förbättra tillämpningen av denna konvention i staternas ömsesidiga förbindelser. Dessa överenskommelser får avvika endast från bestämmelserna i artiklarna 14 till 16 och 18 till 21. Stater som har ingått en sådan överenskommelse skall sända en kopia till depositarien för denna konvention.

Artikel 40

Inget förbehåll skall tillåtas till denna konvention.

Artikel 41

Denna konvention skall tillämpas på varje fall då en ansökan enligt artikel 14 har mottagits efter det att konventionen har trätt i kraft i den mottagande staten och i ursprungsstaten.

Artikel 42

Generalsekretären för Haagkonferensen för internationell privaträtt skall med jämna mellanrum sammankalla en specialkommission för att granska den praktiska tillämpningen av denna konvention.

KAPITEL VII - SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 43

1. Konventionen är öppen för undertecknande av de stater som var medlemmar i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess sjuttonde session och av andra stater som deltog i denna session.
2. Den skall ratificeras, godtas eller godkännas och ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten deponeras hos Utrikesministeriet i Konungariket Nederländerna, som är depositarie för konventionen.

Artikel 44

1. Varje annan stat får ansluta sig till konventionen efter att den har trätt i kraft i enlighet med artikel 46.1.
2. Anslutningsinstrumentet skall deponeras hos depositarien.
3. Anslutningen får verkan endast i förhållandet mellan den anslutande staten och de fördragsslutande stater som inte har gjort någon invändning mot anslutningen inom sex månader efter det att underrättelsen i artikel 48.b har mottagits. Stater kan göra en sådan invändning även när de efter en anslutning ratificerar, godtar eller godkänner konventionen. Depositarien skall underrättas om varje sådan invändning.

Artikel 45

1. En fördragsslutande stat som består av två eller flera territoriella enheter med olika rättssystem i frågor som regleras i denna konvention får vid undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning förklara att denna konvention skall omfatta alla dess enheter eller endast en eller flera av dem och får när som helst ändra sin förklaring genom att avge en ny förklaring.
2. Depositarien skall underrättas om varje sådan förklaring och i förklaringen skall uttryckligen anges för vilka territoriella enheter konventionen skall tillämpas.
3. Om en stat inte avger någon förklaring enligt denna artikel, skall konventionen omfatta alla dess territoriella enheter.

Artikel 46

1. Konventionen träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att det tredje ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet som avses i artikel 43 har deponerats.
2. Därefter träder konventionen i kraft
  - a) i förhållande till varje stat som senare ratificerar, godtar eller godkänner den eller ansluter sig till den, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att dess ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument deponerades,
  - b) i förhållande till en territoriell enhet som konventionen har utsträckts till i enlighet med artikel 45, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter den underrättelse som avses i den artikeln.

Artikel 47

1. En stat som är part i konventionen får säga upp den genom en skriftlig underrättelse ställd till depositarien.

2. Uppsägningen gäller från den första dagen i den månad som följer efter utgången av tolv månader efter det att depositarien har mottagit underrättelsen. När en längre uppsägningstid anges i underrättelsen träder uppsägningen i kraft efter utgången av en sådan längre tid efter det att depositarien har mottagit underrättelsen.

Artikel 48

Depositarien skall underrätta de stater som är medlemmar i Haagkonferensen för internationell privaträtt, de övriga stater som deltog i den sjuttonde sessionen samt de stater som har anslutit sig till konventionen i enligt med artikel 44 om följande —

- a) de undertecknanden, ratifikationer, godtaganden och godkännanden som avses i artikel 43,
- b) de anslutningar samt de invändningar som har avgjorts mot anslutningar som avses i artikel 44,
- c) dagen för konventionens ikraftträdande enligt artikel 46,
- d) de förklaringar och utpekanden som avses i artiklarna 22, 23, 25 och 45,
- e) de överenskommelser som avses i artikel 39,
- f) de uppsägningar som avses i artikel 47.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna konvention.

Upprättad i Haag, den 19 , på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som skall deponeras i Konungariket Nederländernas regerings arkiv, och av vilken en bestyrkt kopia på diplomatisk väg skall tillställas varje stat som är medlem i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess sjuttonde session samt till var och en av övriga stater som deltog i sessionen.

Lag (1997:192) om internationell adoptionsförmedling

Inledning

1 § Bestämmelserna i denna lag tillämpas när en underårig med hemvist utomlands skall adopteras av någon eller några med hemvist i Sverige.

Internationell adoptionsförmedling

2 § Med internationell adoptionsförmedling avses verksamhet som har till syfte att skapa kontakt mellan den eller dem som önskar adoptera och myndigheter, organisationer, institutioner eller enskilda personer i det land där barnet har sitt hemvist samt att även i övrigt lämna den hjälp som behövs för att en adoption skall kunna genomföras.

3 § Adoptioner av barn från utlandet får förmedlas endast av sammanslutningar som är auktoriserade enligt denna lag.

4 § Den eller de som vill adoptera ett barn från utlandet skall anlita en sammanslutning som avses i 3 §. Detta gäller dock inte enstaka fall av adoption som avser släktingbarn eller där det annars finns särskilda skäl att adoptera utan förmedling av en auktoriserad sammanslutning. Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA) skall i sådana fall innan barnet lämnar landet pröva om förfarandet är godtagbart.

De auktoriserade sammanslutningarna

5 § MIA avgör frågor om auktorisation och har tillsyn över de auktoriserade sammanslutningarna.

6 § Auktorisation att arbeta med internationell adoptionsförmedling i Sverige får ges endast åt sammanslutningar som har till huvudsakligt syfte att förmedla internationella adoptioner. Auktorisation får ges endast om det står klart att sammanslutningen kommer att förmedla adoptioner på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt, utan vinstintresse och med barnets bästa som främsta riktmärke. För auktorisation krävs vidare att sammanslutningen har styrelse och revisorer samt stadgar som innebär att sammanslutningen är öppen.

6 a § En sammanslutning, som har auktorisation enligt 6 §, får beviljas auktorisation att arbeta med internationell adoptionsförmedling i ett annat land, i viss del av ett annat land eller med viss adoptionskontakt i ett annat land, under förutsättning att

1. det andra landet har en adoptionslagstiftning eller annan tillförlitlig reglering av internationell adoption, som beaktar de grundläggande principer för internationell adoption som uttrycks i Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter och i 1993 års Haagkonvention om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner,

2. det andra landet eller den aktuella delen av det andra landet har en fungerande administration kring internationell adoptionsverksamhet,

3. det står klart att sammanslutningen kommer att förmedla adoptioner från det andra landet eller den aktuella delen av det andra landet på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt, utan vinstintresse och med barnets bästa som främsta riktmärke,

4. sammanslutningen redovisar kostnaderna i det andra landet och hur de fördelar sig,

5. det med hänsyn till kostnadsbilderna och omständigheterna i övrigt bedöms som lämpligt att sammanslutningen inleder eller fortsätter ett adoptionssamarbete med det andra landet, och

6. sådan annan verksamhet än internationell adoptionsförmedling som sammanslutningen bedriver, inte äventyrar förtroendet för adoptionsverksamheten.

En sammanslutning som beviljats auktorisation för att arbeta med internationell adoptionsförmedling i ett annat land, viss del av ett annat land eller med viss adoptionskontakt i ett annat land, får bedriva verksamhet i det landet endast om behörig myndighet i det andra landet har gett sitt tillstånd till det, eller har förklarat att den är beredd att acceptera sammanslutningens verksamhet i landet.

I ärenden om auktorisation enligt denna paragraf ska MIA samråda med den svenska utlandsmyndigheten i det andra landet, om det inte är uppenbart obehövt, samt vid behov med barnrättsorganisationer som verkar i det andra landet.

7 § Auktorisation enligt 6 § får ges för högst fem år och auktorisation enligt 6 a § får ges för högst två år. Har en ny ansökan ingivits till MIA innan tidigare auktorisation löpt ut gäller tidigare auktorisationsbeslut i avvaktan på MIA:s beslut. Auktorisationen får även förenas med andra villkor som har betydelse för bedrivande av verksamheten, såsom vad som skall gälla om inbetalning av avgifter samt redovisning.

För att täcka kostnaderna för verksamheten får en auktoriserad sammanslutning ta ut skäliga avgifter av dem som anlitar sammanslutningen för internationell adoptionsförmedling.

8 § En auktoriserad sammanslutning är skyldig att tillhandahålla internationell adoptionsförmedling åt sökande som har medgivande att ta emot ett utländskt barn för adoption.

Skyldigheten gäller inte i det fall sammanslutningen inte har någon utländsk kontakt som kan förmedla barn till sökanden. Detsamma gäller om sökanden misskött sina ekonomiska eller andra avtalade förpliktelser gentemot sammanslutningen.

8 a § Sammanslutningen skall skyndsamt meddela MIA sådana förändringar i sammanslutningens verksamhet i Sverige och i utlandet samt sådana förändringar i politiska, juridiska eller andra förhållanden i utlandet som kan ha betydelse för förmedlingsverksamheten.

8 b § En auktoriserad sammanslutning är skyldig att dokumentera förmedlingsverksamheten. Dokumentationen skall utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärenden samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Dokumentationen skall bevaras så länge den kan antas ha betydelse för den som förmedlats för adoption genom sammanslutningen, eller för honom eller henne närstående personer.

Kopia av handlingar som avser en viss adoption skall skickas till den socialnämnd som avses i 6 kap. 15 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453).

Om sammanslutningen upphör med sin förmedlingsverksamhet, skall dokumentation av förmedlingsverksamheten överlämnas till MIA för förvaring.

8 c § Den som en sammanslutnings handlingar i förmedlingsverksamheten rör skall på begäran, så snart som möjligt, tillhandahållas efterfrågade handlingar för läsning eller avskrivning på stället eller i avskrift eller kopia, om det inte kan antas att en annan enskild person lider men.

Frågor om utlämnande enligt första stycket prövas av den som ansvarar för handlingarna. Anser denne att någon handling eller en del av en handling inte bör lämnas ut skall han eller hon genast med eget yttrande överlämna frågan till MIA för prövning.

8 d § Medel som en sökande har inbetalat till en auktoriserad sammanslutning och som inte avser ersättning för intjänat arvode, uppkomna kostnader eller gjorda utlägg skall, om annat inte har avtalats, vid varje tillfälle kunna betalas tillbaka. Sådana medel skall hållas skilda från den auktoriserade sammanslutningens egna medel.

8 e § En auktoriserad sammanslutning skall ha ekonomiska medel för avveckling av sammanslutningen.

9 § MIA har rätt att inspektera en auktoriserad sammanslutnings verksamhet och får inhämta de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

Den vars verksamhet inspekteras är skyldig att lämna den hjälp som behövs vid inspektionen.

9 a § MIA får förelägga en auktoriserad sammanslutning att avhjälpa brister i förmedlingsverksamheten.

10 § Auktorisation att arbeta med internationell adoptionsförmedling i Sverige skall återkallas, om de förutsättningar som anges i 6 § inte längre finns. Sådan auktorisation skall också återkallas om sammanslutningen inte tillhandahåller MIA begärda upplysningar eller handlingar enligt 9 § eller följer myndighetens beslut enligt 9 a §. Detsamma gäller om sammanslutningen inte förmedlat något barn under de senaste två åren, om det inte finns särskilda skäl.

Auktorisation att arbeta med internationell adoptionsförmedling i ett annat land skall återkallas, om de förutsättningar som anges i 6 eller 6 a § inte längre finns.

En auktorisation skall vidare återkallas, om sammanslutningen inte uppfyller villkor som uppställts för auktorisationen.

11 § Upphävd

12 § Om en auktoriserad sammanslutning har vägrat adoptionsförmedling i ett visst fall, får MIA på begäran av den eller dem som söker adoption uppdra åt sammanslutningen att ändå förmedla adoptionen.

Tystnadsplikt

13 § Den som är eller har varit verksam inom en auktoriserad sammanslutning får inte obehörigen röja vad han eller hon därvid fått veta om enskildas personliga förhållanden.

Överklagande

14 § MIA:s beslut enligt 4 § tredje meningen, 6 §, 6 a § första stycket, 7 § första stycket, 9 a och 10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I fråga om överklagande av MIA:s beslut enligt 8 c § andra stycket gäller bestämmelserna i 6 kap. 7–11 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

MIA:s beslut i övrigt får inte överklagas.

Ansvar

15 § Den som förmedlar en internationell adoption i strid med 3 § döms till böter. Detsamma gäller den som i strid med 4 § låter föra ut ett barn från det land där det har sitt hemvist.

Brottsbalk (1962:700)

-----

7 kap.

2 § Den som, vid annans adoption av en person under arton år, genom olaga tvång eller vilseledande eller genom att utlova eller ge otillbörlig ersättning utverkar samtycke eller tillstånd till en sådan adoption, döms för otillbörligt utverkande av samtycke eller tillstånd till adoption av barn till böter eller fängelse i högst två år.

-----

5 § För försök till otillbörligt utverkande av samtycke eller tillstånd till adoption av barn, förvanskande av familjeställning eller egenmäktighet med barn som är grovt döms till ansvar enligt vad i 23 kap. stadgas.

Utlänningslag (2005:716)

-----

5 kap. Uppehållstillstånd

Uppehållstillstånd på grund av anknytning

3 § Uppehållstillstånd skall, om inte annat följer av 17-17 b §§, ges till

1. en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige,
2. ett utländskt barn som är ogift och
  - a) har en förälder som är bosatt, eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning, i Sverige, eller,

b) har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt, eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning, i Sverige,

3. ett utländskt barn som är ogift och som adopterats eller som avses bli adopterat av någon som vid tidpunkten för adoptionsbeslutet var och som fortfarande är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om barnet inte omfattas av 2 och om adoptionsbeslutet

- har meddelats eller avses komma att meddelas av svensk domstol,

- gäller i Sverige enligt lagen (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption, eller

- gäller i Sverige enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, och

4. en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten.

När en ansökan om uppehållstillstånd grundas på ett beslut om adoption som har meddelats av svensk domstol, ska den anknytning som har uppkommit genom beslutet godtas i ärendet om uppehållstillstånd.

Upphållstillstånd enligt denna paragraf skall gälla minst ett år. Upphållstillstånd som beviljas ett ogift barn enligt första stycket 2 b ska gälla för samma tid som föräldrarnas uppehållstillstånd.

När ansökan om uppehållstillstånd skall vara gjord

18 § En utlänning som vill ha uppehållstillstånd i Sverige ska ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet. En ansökan om uppehållstillstånd får inte bifallas efter inresan.

Det som föreskrivs i första stycket gäller dock inte om

1. utlänningen har rätt till uppehållstillstånd här som flykting eller annan skyddsbehövande enligt 1 § eller kan beviljas uppehållstillstånd här med stöd av 21 kap. 2, 3 eller 4 §,

2. utlänningen med stöd av 6 § bör beviljas uppehållstillstånd här,

3. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med familjeanknytning med stöd av 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket,

4. utlänningen kan beviljas eller har tidsbegränsat uppehållstillstånd här med stöd av 15 §,

5. utlänningen enligt 3 § första stycket 1-4, 3 a § första stycket 1-3 eller andra stycket har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där,

6. en ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som med stöd av 10 § har beviljats en utlänning i fall som avses i 6 kap. 2 § första stycket,

7. utlänningen kan beviljas uppehållstillstånd enligt 15 a §,

8. utlänningen med stöd av 10 § har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier och antingen slutfört studier som motsvarar 30 högskolepoäng eller fullföljt en termin vid forskarutbildning, eller

9. det annars finns synnerliga skäl.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte heller om utlänningen har beviljats en visering för att besöka en arbetsgivare i Sverige eller är undantagen från kravet på visering om han eller hon ansöker om ett uppehållstillstånd för arbete inom ett slag av arbete där det råder stor efterfrågan på arbetskraft. En ytterligare förutsättning är att arbetsgivaren skulle förorsakas olägenheter om utlänningen måste resa till ett annat land för att ge in ansökan där eller att det annars finns särskilda skäl.

Vid skälighetsbedömningen enligt andra stycket 5 ska konsekvenserna för ett barn av att skiljas från sin förälder särskilt beaktas, om det står klart att uppehållstillstånd skulle ha beviljats om prövningen gjorts före inresan i Sverige.

I fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt dom eller beslut som har vunnit laga kraft gäller föreskrifterna i 15 a §, 8 kap. 14 § och 12 kap. 18-20 §§.

Lag (2001:82) om svenskt medborgarskap

Förvärv av svenskt medborgarskap genom adoption

3 § Ett barn som inte har fyllt tolv år och som adopteras av en svensk medborgare blir vid adoptionen svensk medborgare, om

1. barnet adopteras i Sverige, Danmark, Finland, Island eller Norge, eller
  2. barnet adopteras genom ett utländskt beslut som godkänts eller annars gäller i Sverige enligt lagen (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption eller som gäller enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner.
-

Lag (1988:1463) om bidrag vid adoption av utländska barn

1 § I enlighet med vad som föreskrivs i denna lag lämnas bidrag av allmänna medel till adoptivföräldrars kostnader vid adoption av utländska barn.

Med utländska barn avses i lagen barn som inte är svenska medborgare och som inte är bosatta här i landet när adoptivföräldrarna får dem i sin vård.

2 § Bidrag lämnas till den eller de adoptivföräldrar som har fått tillstånd av svensk domstol till en adoption.

Med svensk domstols tillstånd jämställs

1. beslut av regeringen, eller av den myndighet som regeringen har bestämt, om att ett utomlands meddelat beslut om adoption skall gälla här i landet, och
2. ett utomlands meddelat beslut om adoption som gäller här i landet enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner.

3 § I socialförsäkringslagen (1999:799) finns bestämmelser om vem som omfattas av denna lag. Socialförsäkringslagen innehåller också bestämmelser om förmåner vid utlandsvistelse och om anmälan m.m.

Som villkor för tillämpningen av denna lag gäller vidare att adoptivföräldrarna var bosatta här i landet såväl när de fick barnet i sin vård som när adoptionen blev giltig här.

4 § För varje barn lämnas bidrag med 40 000 kr.

5 § Upphävd

6 § Bidrag lämnas endast för barn som inte fyllt tio år när adoptivföräldrarna fick det i sin vård. Bidrag lämnas inte om adoptionen avser eget eller makes barn eller makes adoptivbarn.

Bidrag lämnas endast för adoptioner som förmedlats av en sammanslutning som är auktoriserad enligt lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling.

7 § Frågor om bidrag enligt denna lag handhas av Försäkringskassan.

8 § Adoptivföräldrar som önskar erhålla bidrag skall ansöka därom hos Försäkringskassan inom ett år räknat från den tidpunkt då adoptionen blev giltig här i landet.

Är adoptivföräldrarna inte ense om annan fördelning tillkommer bidraget dem med hälften vardera.

9 § I fråga om bidrag enligt denna lag tillämpas även följande bestämmelser i lagen (1962:381) om allmän försäkring

20 kap. 3 § tredje stycket om indragning eller nedsättning av ersättning,

20 kap. 4 § om återbetalningsskyldighet,

20 kap. 4b–4d §§ om ränta

20 kap. 5 § om preskription,

20 kap. 8 § första-tredje styckena och 9 § om skyldighet att lämna uppgifter,

20 kap. 8 § fjärde stycket om utredningsåtgärder,

20 kap. 10-13 §§ om omprövning och ändring av beslut samt om överklagande.

Förordning (2007:1020) med instruktion för Myndigheten för internationella adoptionsfrågor

Uppgifter

1 § Myndigheten för internationella adoptionsfrågor har till uppgift att skapa en hög kvalitet i den internationella adoptionsverksamheten i Sverige.

Myndigheten ansvarar för de uppgifter som åligger myndigheten enligt

1. lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner,

2. lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling och

3. förordningen (1976:834) om prövning av utländskt beslut om adoption.

Myndigheten fördelar statsbidrag till auktoriserade adoptionsammanslutningar och till organisationer för adopterade.

2 § Myndigheten ska i sin verksamhet beakta Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

3 § Myndigheten ska särskilt

- övervaka att de svenska auktoriserade sammanslutningarnas arbete med internationell adoptionsförmedling sker i enlighet med lag och principen om barnets bästa, såsom denna har kommit till uttryck i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter och i 1993 års Haagkonvention om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner samt på ett etiskt godtagbart sätt i övrigt,

- följa den internationella utvecklingen på sitt område och samla information i frågor som rör adoption av utländska barn,

- följa utvecklingen av kostnaderna för adoption av utländska barn,

- bedriva informationsverksamhet samt lämna upplysningar och biträde åt myndigheter och organisationer.

Därutöver får myndigheten förhandla med myndigheter och organisationer i andra länder om frågor inom myndighetens verksamhetsområde.

Rapportering

4 § Myndigheten ska i sin årsredovisning rapportera om utvecklingen inom myndighetens verksamhetsområde, belysa aktuella problem och redovisa vilka åtgärder som myndigheten har vidtagit.

Samverkan

5 § Myndigheten ska samråda med de adopterades organisationer samt med Socialstyrelsen och andra myndigheter och organisationer vars verksamhet berör internationella adoptionsfrågor.

Ledning

6 § Myndigheten leds av en myndighetschef.

7 § Vid myndigheten ska det finnas ett insynsråd som består av högst sex ledamöter.

Anställningar och uppdrag

8 § Generaldirektören är myndighetschef.

Undantag från myndighetsförordningen

9 § Följande bestämmelse i myndighetsförordningen (2007:515) ska inte tillämpas på myndigheten:
29 § om ärendeförteckning.

Förordning (2008:1239) om statsbidrag till auktoriserade adoptions-sammanslutningar och till riksorganisationer för adopterade

Inledande bestämmelse

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag till auktoriserade adoptionssammanslutningar och till riksorganisationer för adopterade. Statsbidrag lämnas i mån av tillgång på medel.

Ändamålet med statsbidraget

2 § Ändamålet med statsbidraget till auktoriserade adoptionssammanslutningar är att stödja deras arbete med internationell adoptionsförmedling.

3 § Ändamålet med statsbidraget till riksorganisationer för adopterade är att ge ett verksamhetsstöd till dessa organisationer.

Definitioner

4 § I denna förordning avses med
auktoriserad adoptionssammanslutning: sammanslutning som har auktorisation att arbeta med internationell adoptionsförmedling enligt 6 § och 6 a § lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling,

riksorganisation för adopterade: ideell förening vars huvudsakliga ändamål är att tillvarata adopterade medlemmars intressen.

Villkor för statsbidrag

5 § Statsbidrag får ges till auktoriserade adoptionssammanslutningar och till riksorganisationer för adopterade.

6 § Myndigheten för internationella adoptionsfrågor får ange villkor för statsbidraget.

Ärendenas handläggning

7 § Efter ansökan prövas frågor om statsbidrag av Myndigheten för internationella adoptionsfrågor.

8 § Ansökan om statsbidrag från auktoriserade adoptionssammanslutningar ska ha kommit in till Myndigheten för internationella adoptionsfrågor senast den 15 januari bidragsåret. Ansökan om statsbidrag från riksorganisationer för adopterade ska ha kommit in till Myndigheten för internationella adoptionsfrågor senast den 31 mars bidragsåret.

Fördelning av statsbidrag

9 § Myndigheten för internationella adoptionsfrågor får fördela högst 10 procent av statsbidraget till riksorganisationer för adopterade.

10 § Myndigheten för internationella adoptionsfrågor får fördela resterande del av statsbidraget till auktoriserade adoptionssammanslutningar enligt följande:

1. 50 procent av statsbidraget fördelas med lika stort belopp mellan samtliga auktoriserade adoptionssammanslutningar och resterande belopp fördelas efter det genomsnittliga antalet barn som var och en av sammanslutningarna har förmedlat under de två föregående åren.

2. Statsbidrag utges endast om en auktoriserad adoptionssammanslutning har haft auktorisation under de två föregående kalenderåren och förmedlat barn för adoption minst ett av de två föregående kalenderåren.

3. Det totala beräknade statsbidraget får vara högst 10 000 kr per genomsnittligt antal förmedlade barn under de två föregående kalenderåren.

Redovisning m.m.

11 § Auktoriserade adoptionssammanslutningar och riksorganisationer för adopterade ska årligen lämna en samlad redovisning till Myndigheten för internationella adoptionsfrågor om statsbidragets användning i förhållande till bidragets ändamål enligt denna förordning. Redovisningen ska lämnas senast den 1 juni året efter bidragsåret av de auktoriserade adoptionssammanslutningarna och senast den 31 mars året efter bidragsåret av riksorganisationerna för adopterade .

12 § Auktoriserade adoptionssammanslutningar och riksorganisationer för adopterade som beviljats statsbidrag är skyldiga att på begäran av Myndigheten för internationella adoptionsfrågor lämna det underlag som behövs för myndighetens granskning.

Återbetalning och återkrav

13 § Mottagaren av ett statsbidrag enligt denna förordning är återbetalningsskyldig om

1. mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har förorsakat att bidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget inte används för det ändamål det har beviljats,
3. villkor i beslutet om bidrag inte följts,
4. mottagaren inte lämnar sådan redovisning som avses i 11 §, eller
5. mottagaren är en auktoriserad adoptionssammanslutning och denna har fått sin auktorisation återkallad.

Om en mottagare av ett bidrag är återbetalningsskyldig enligt första stycket ska Myndigheten för internationella adoptionsfrågor besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget. Om det finns särskilda skäl får Myndigheten för internationella adoptionsfrågor efterge återkrav helt eller delvis.

Överklagande

14 § Myndigheten för internationella adoptionsfrågors beslut enligt denna förordning får inte överklagas.